

Subaylar Heyetine mahsus 4273 sayılı Terfi Kanununun 1 nci maddesinin (A) fıkrası ile 4460 sayılı Kanunla değiştirilen 16 ncı maddesinin A, B, C, D, fıkralarının değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/145)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 534, 6/413

14 . II . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Subaylar Heyetine mahsus 4273 sayılı Terfi Kanununun birinci maddesinin (A) fıkrası ile 4460 sayılı Kanunla değişen 16 ncı maddesinin A, B, C, D fıkralarının değiştirilmesine dair Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 4 . II . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Gerekçe

1. — Subaylar Heyetine mahsus 4273 sayılı Terfi Kanununun 1 nci maddesinin A fıkrasındaki muharip sınıflardan çarkçı sınıfı, barış kadro kitabında, Âli Askerî Şûra kararlarında ve okullar talimatında makine sınıfı olarak yazılı bulunmaktadır.

Kanunun çarkçı olarak tesbit ettiği bu sınıf; buhar makinelerinin ilk icadındaki basit buhar makineciliğine çarkçı denilebilecekse de bugün çok ilerlemiş bulunan makinecilik, istim makinesi bakımından muhtelif sınıflara ve motör bakımından geniş bir sahaya ve elektrik gibi şümüllü eserleri içine almış bulunduğundan makinecilik bütün bu eserleri ile meşgul olan sınıfın kadro meşruhatlarında ve bütün işlemlerde makine subayı olarak vasıflandırılması ile bu günün icaplarına uyulmuş bulunmaktadır.

Bu sınıfın nakil ve tâyininde ve bütün diğer yazışmalarda makine subayı olarak yazıldığı halde bunun da çarkçı sınıfı olarak yazılmış bulunması terfi, emeklilik kararlarında ve bunlara ait bütün işlemlerde de çarkçı olarak yazılmak zorunda kalmaktadır.

Bu bakımdan bu sınıf hakkındaki işlemlerin bir kısmında çarkçı ve bir kısmında da makine subayı yazılmasını önlemek için sözü geçen kanunun birinci maddesinin A fıkrasındaki (Çarkçı) tâbirinin (Makine) olarak düzeltilmesi,

2. — Harb Akademisi üçüncü sınıfını bitirecek Kara, Deniz ve Hava subaylarının bugün olduğu gibi üç zümreye ayrılarak üçüncü zümreye yalnız bir yıl öğrenim kıdemi verilmesi ve kurmay görevlerinde kullanılmaması şeklinden vazgeçilerek bu gibilerin Akademiden mezun sayılmaması ve 4273 sayılı Kanunun 4460 sayılı Kanunla değişen 16 ncı maddesinin C fıkrasındaki «Akademinin üçüncü sınıfında hastalık veya her rangi bir sebep dolayısıyla dersleri anlamak ve ihata edebilmek üçüncü sınıfında hastalık veya herhangi bir sebebe kayıtsızlığı tesbit olunanlara diploma verilmez»

hükmü yönetmelikle sağlanacak mevzulardan bulunmasından dolayı bu fıkranın kanundan çıkarılması lüzumlu görülmüştür. Diğer taraftan «Yarbay rütbesinden yukarı rütbede kıdem zammı verilmemez» hükmünü taşıyan (D) fıkrası, bu kanuna göre kıdem zammı alan bütün subaylara şâmil olduğundan uygulamada tereddüde yer verilmemesi için (D) fıkrasının bu esasa göre düzenlenmesi icap etmiştir. Bu sebeplerle 4273 sayılı kanunun 4460 sayılı kanunla değişen 16 ncı maddesinin A, B, C, ve D fıkralarının değiştirilmesi gerekli görüldüğünden bunu sağlamak amacıyla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Millî Savunma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. 1/145

Karar No. 24

22 . IV . 1947

Yüksek Başkanlığa

Subaylar Heyetine mahsus 4273 sayılı Terfi Kanununun birinci maddesinin «A» fıkrası ile 4460 sayılı Kanunla değiştirilen 16 ncı maddesinin «A, B, C, D» fıkralarının değiştirilmesine dair Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 4 . II . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve komisyonumuza havale buyrulan kanun tasarısı ile gerekçesi; 16 . IV . 1947 tarihinde Komisyonumuzda Millî Savunma Bakanlığı ilgili mümessilleri huzurunda görüşülüp incelendi.

1. — Ordunun muharip sınıftan olup vaktiyle Haddihaneden neşet eden ve çarkçı subayı namı verilen deniz subaylarının Deniz Ordumuzda artık mevcudu pek az kalmış olmasına ve bu sınıfın yerine kaim olmak üzere yetiştirilmekte olan Deniz subayları ise eskilerine nazaran makine, motor, elektrik ve emsali vasıtaların kullanma ve bakımı hususunda daha yüksek bir tahsil görmekte bulunmasına ve barış kadro kitaplarıyla okullar talimatında bunlara makine sınıfı denilmesine rağmen 4273 sayılı Kanunun birinci maddesinin «A» fıkrasında Çarkçı subayı kaydı mevcut bulunmaktadır.

Bu kayıt dolayısıyla makine subaylarının terfi ve emeklilik kararlarında ve bunlara ait bütün işlemlerde çarkçı olarak yazılması mecburiyeti ile karşılanılmakta olduğu anlaşılmıştır. Bu sebeple çarkçı subayı kaydının deniz makine subayı olarak tashihi daha uygun olacağı, aşikâr bulunduğundan 4273 sayılı Kanunun 23 Nisan 1944 tarih ve 4539 sayılı Kanunla deği-

şen birinci maddesinin (A) fıkrasındaki Çarkçı tâbirinin Deniz makina tâbiriyle değiştirilmesi muvafık görülmüştür.

2. — Harb Akademisi üçüncü sınıfını bitirecek kara, Deniz ve Hava subaylarının bugün olduğu gibi üç zümreye ayrılarak üçüncü zümreye yalnız bir yıl öğretim kıdemi verilmesi ve kurmay görevlerinde kullanılmaması şeklindeki vazgeçilmesi hususundaki teklife Komisyonumuz da oybirliğiyle iştirak eylemiştir. Bu suretle, Akademiye aynı tahsili yapıp ikmal eden bütün subayların kıta ve kurmay staj ve görevlerine tâbi tutulmaları; ve orada gösterecekleri ehliyet ve kabiliyete göre haklarında işlem yapılması gizli kalan bazı kabiliyetlerin meydana çıkarılması imkânını vereceği gibi bu yüzden iştirak edilmekte olan bazı şikâyetleri de önlemiş olacaktır.

Gerekçede açıkça izah edildiği veçhile 4273 sayılı Kanunun 4460 sayılı Kanunla değiştirilen 16 ncı maddesinin (C) fıkrası hükümleri yönetmelikle sağlanacağı cihetle sayısı yukarıda arz edilen kanunun (C) fıkrasının kaldırılması Komisyonumuzca da muvafık bulunmuştur.

Kıdem zamlarının yarbay rütbesinden yukarıdaki rütbede bulunan subaylara verilemeyeceği kaydının yalnız Kurmay subaylara ait olacağı gibi sakat bir anlamayı önlemek üzere tavzihan; bunun bütün sınıflara şâmil olduğu sarahaten kaydetmek; Komisyonumuzca da muvafık mütalâa edilmiştir.

Yalnız 4273 sayılı Terfi Kanununun birinci

maddesi evvelece 4539 sayılı Kanunla değiştirilmiş olduğundan; bu madde üzerinde yapılacak değişiklik için kanun tasarısında 4273 sayılı Kanunun birinci maddesinde değil 4273 sayılı Terfi Kanununun 4539 sayılı Kanunla değişen birinci maddesinde değişiklik yapıldığının belirtilmesi gerektiğinden kanun tasarısının başlığı ile birinci maddesi ona göre tashih edilmiştir.

Bundan başka; teklif edilen tasarının birinci maddesinin «B» fıkrasında yazılı iki yıl kıdem zammının terfi üzerinde yapacağı tesiri izah etmek üzere parantez içinde yazılı ifadenin açık ve sarih olmaması dolayısıyla bu fıkra da tasrih ve tashih olunmuştur.

Ordumuzun; kurmay subay, mühendis subay ve emsali yüksek tahsilli büyük ehliyet ve kabiliyetli eleman ihtiyacını karşılamak üzere bu değeri gösterenleri hem teşvik ve hem de takdir etmiş olmak için kendilerine dört seneye kadar kıdem zammı verilmesi hususunda ittihaz eylediği tedbir çok yerinde olmakla beraber bugünün ordularının makine ve motorlaşmış olmaları ve ordulara pek mühim teknik vasıta ve cihazların da girmiş bulunması ayrıca nazarı dikkati çekmektedir.

Bu teknik cihaz ve vasıtalarından fennen istihsal edilmesi mümkün olan randımanın tamamen elde edilmesi için de gerekli tedbirlerin alınması lâzımgeldiği de izaha muhtaç değildir.

Bu tedbirler meyanında, muhtelif sınıf subaylarının da daha bilgili ve daha yüksek kudret ve kabiliyette yetişmelerine yardım edici mahiyette kendilerine mesleklerine ve kullanmakta oldukları teknik vasıta ve cihazlara dair tezler

yazdırılması ve bunu başarı ile yapanlara; emsali teşvik etmek için kıdem zamları verilmesi gibi hususat dikkat nazara alınmaya şayan görülmektedir.

Bu hususun; Millî Savunma Bakanlığı ile Genel Kurmay Başkanlığının dikkat nazarına arz edilmesi lüzumlu görülmüş olduğu gibi bunu temin edecek bir kanun tasarısının Büyük Meclise takdim edilmesine intizar edilmekte olduğunun da ayrıca tebarüz ettirilmesinde Komisyonumuz üyelerinin müttelik bulunduğu ehemmiyetle kaydolunur.

Yukarıda arzolunan tashih, tadil ve mütalâalarla; kanun tasarısının Heyeti umumiyesi; Komisyonumuzca oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Millî Savunma Ko. Başkanı

namına Sözcü		Sözcü
Hatay		Hatay
E. Durukan		E. Durukan
Kâtip		
Erzincan	Ankara	Çankırı
B. K. Çağlar	N. Tınaz	Dr. A. Arkan
Çankırı	Erdzincan	Erzurum
Z. Soydemir	Z. Ağca	E. S. Akgöl
Erzurum	Gazianteb	Gümüşane
V. Kocagüney	A. Atlı	Ş. Erdoğan
Kars	Kastamonu	Kayseri
H. Tuğaç	A. Alptöğün	S. Avgın
Kırklareli	Kocaeli	Konya
K. Doğan	Ş. Okan	Dr. H. Alataş
Kütahya	Mardin	Mardin
M. İspartalıgil	K. Seviüktekin	Dr. A. Uras
Seyhan		Mardin
S. Tekelioğlu		R. Oktar

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Subaylar Heyetine mahsus 4273 sayılı Terfi Kanununun birinci maddesinin (A) fıkrası ile 4460 sayılı Kanunla değişen 10 nci maddesinin (A, B, C, D) fıkralarının değiştirilmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — 19 . VI . 1942 tarihli ve 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanununun 1 nci maddesinin (A) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) Muharip sınıflar: Piyade, süvari, topçu, tank, hava, istihkâm, muhabere, jandarma,

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Subaylar Heyetine mahsus 4273 sayılı Terfi Kanununun 4539 sayılı Kanunla değişen birinci maddesinin «A» fıkrası ile 4460 sayılı Kanunla değişen 16 nci maddesinin A, B, C, D fıkralarının değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 19 . VI . 1942 tarihli ve 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanununun 13 Nisan 1944 tarih ve 4539 sayılı Kanunla değişen birinci maddesinin «A» fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) Muharip sınıflar: Piyade, süvari, topçu,

güverte, deniz makine.

MADDE 2. — 4273 sayılı Kanunun 12.VII. 1943 tarihli ve 4460 sayılı Kanunla değişen 16 neı maddesinin A, B, C, D fıkrları aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) Harb Akademisini başarı ile bitirenlere birer yıl öğrenim kıdem zammı verilerek kıta veya Kurmay stajına tâbi tutulurlar.

B) Bunlardan iki yıl içinde kıtada veya kurmay görevlerinde başarı göstererek liyakatleri onananlara iki yıl daha kıdem zammı verilir.

(Bu zammın bir yılı ile «bir evvelki rütbesinde dahi» terfi derecesine girenlerin bu kıdemleri yeni ve eski rütbelerinde birer yıl olarak yürütülür..)

C) B fıkrasına göre yıllık kıdem alacaklardan (Tez talimatına uygun olarak) verilecek tezi başarı ile yazan ve liyakatleri üstleri tarafından sırasıyla onananlara bir yıl daha kıdem zammı verilir.

D) Bu maddede sayılan kıdem zamları yarbay rütbesinden yukarı rütbede bulunan hiç bir sınıf subaya verilmez.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Millî Savunma Bakanı yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>R. Peker</i>	Başb. Yardımcısı
Devlet Bakanı	<i>M. Ökmen</i>
<i>M. A. Renda</i>	Adalet Bakanı
Millî Savunma Bakanı	<i>Ş. Devrin</i>
<i>C. C. Toydemir</i>	İçişleri Bakanı
Dışişleri Bakanı	<i>Ş. Sökmensüer</i>
<i>H. Saka</i>	Maliye Bakanı
Millî Eğitim Bakanı	<i>H. N. Keşmir</i>
<i>Reşat Ş. Siner</i>	Bayındırlık Bakanı
Ekonomi Bakanı	<i>C. K. Inceday</i>
<i>T. B. Balta</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>T. Coşkan</i>	<i>F. Kurdođlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>Ş. Koçak</i>	<i>A. İnan</i>
Çalışma Bakanı	
<i>Dr. S. Irmak</i>	

tank,, hava, istihkâm, muhabere, jandarma, güverte, deniz makine.

MADDE 2. — 4273 sayılı Kanunun 12 . VII. 1943 tarihli ve 4460 sayılı Kanunla değişen 16 neı maddesinin A, B, C, D fıkraları aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir:

A) Harb Akademisini başarı ile bitirenlere birer yıl öğrenim kıdem zammı verilerek kıta veya kurmay stajına tâbi tutulurlar.

B) Bunlardan iki yıl içinde kıtada veya kurmay görevlerinde başarı göstererek liyakatleri onananlara iki yıl daha kıdem zammı verilir.

(Bu zammın bir yılı ile terfi derecesine girenlerin geri kalan kıdemleri yeni rütbelerinde yürütülür).

C) B fıkrasına göre yıllık kıdem alacaklardan (Tez talimatına uygun olarak) verilecek tezi başarı ile yazan ve liyakatleri üstleri tarafından sırasıyla onananlara bir yıl daha kıdem zammı verilir.

D) Bu maddede sayılan kıdem zamları Yarbay rütbesinden yukarı rütbede bulunan hiç bir sınıf subaya verilmez.

MADDE 3. — Hükümetin 3 neı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 neı maddesi aynen kabul edilmiştir.